

Svenskarna om:

Lånet, livet och känslorna

Bluestep.

Förord s. 4

Låg kunskap s. 6

Mycket känslor s. 22

Nya tider s. 32

Tomas Netz
Bolånechef

I rapporten har Bluestep Bank tagit hjälp av sin bolånechef Tomas Netz som delar med sig av sina tankar och kommentarer kring undersökningsresultatet. Tomas har 18 års erfarenhet inom bank och finans. I rollen som bolånechef på Bluestep Bank ansvarar Tomas för ett team om ca 100 personer som hjälper Bluesteps kunder genom hela låneprocessen, från första kontakt till dess att kunden har fått sitt lån utbetalat och för kontinuerlig utveckling av bättre kundlösningar inom bolån.

Om undersökningen

Bluestep-rapporten 2019: Svenskarna om lånet, livet och känslorna är gjord av Bluestep Bank. Undersökningen har genomförts av Kantar Sifo i februari och mars 2019 i form av en webbenkät och är statistiskt säkerställd och representativ på riks- och länsnivå. Totalt har 2 441 personer i Sverige mellan 18 till 74 år deltagit i studien.

Rolf Stub
VD för Bluestep Bank

Förord

Nytänkande skapar nya möjligheter

Arbetsmarknaden i Sverige förändras i hög takt. I dag är närmare en halv miljon svenskar egenföretagare och majoriteten av dagens unga längtar efter ännu mer frihet i arbetslivet. Men de som går sin egen väg får ofta problem när de vänder sig till sin bank för lån, där en fast anställning är en vanlig nyckelfaktor. Samtidigt vet vi att både kunskapsbrist och tabu står i vägen för att problematiken ska lyftas upp på agendan – runt middagsbordet likväl som i samhällsdebatten.

Vi har sedan 2005 hjälpt människor med lån – vanliga människor som mötts av en stängd dörr hos sin bank. Genom att specialisera oss på riskbedömning vet vi att det är fullt möjligt att ge tusentals svenskar tillgång till bostadsmarknaden – även de som valt andra inkomstformer än en fast anställning. Det gäller även de människor som har ett kort uppehåll i sin kredithistoria eller fastnat i en ojuste ekonomisk situation av andra orsaker, såsom en gammal betalningsanmärkning.

De senaste åren har det blivit allt tydligare att de traditionella bankerna inte har utvecklats i samma takt som Sverige. Vår rapport visar att hela åtta av tio svenskar nu tycker att bankerna bör titta mindre på anställningsform och mer på en persons samlade ekonomiska möjligheter.

När människor med god ekonomi nekas lån på grund av sin anställningsform är det inte konstigt att tabun kring lån och privatekonomi cementeras. Mer än hälften av svenskarna känner sig obekväma med att prata om sin privatekonomi. Det blir heller

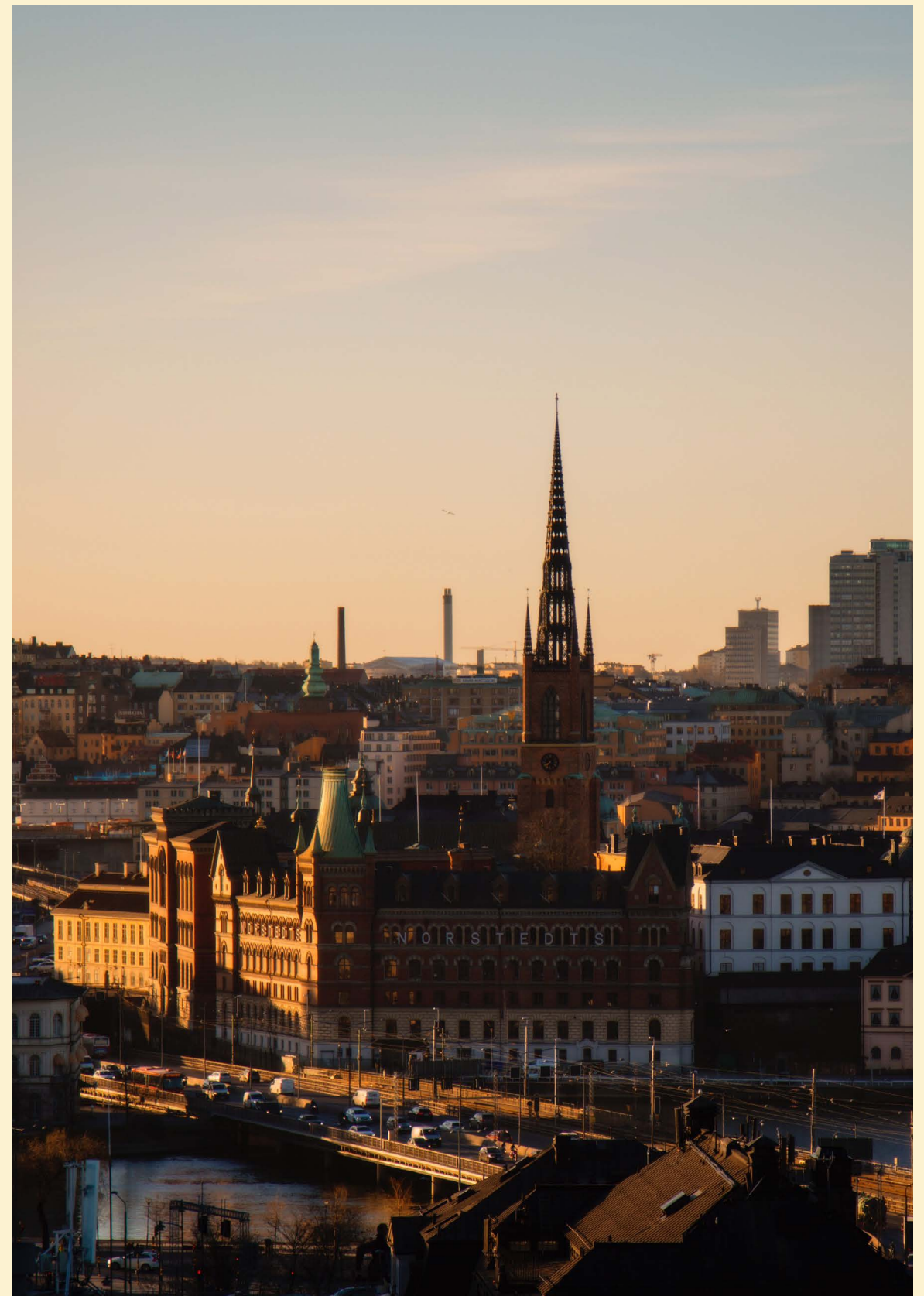
inte lättare att prata om pengar när det visar sig att det råder brist på både ekonomisk kunskap och beredskap inför regnigare dagar hos svenska folket.

Så vad kan vi som bank göra utöver vårt dagliga arbete med att hjälpa människor att komma vidare och göra bostadsmarknaden tillgänglig för fler? Vi landade i att vi måste våga prata om tabuna kring privatekonomi, den moderna arbetsmarknaden och hindren för att få bolån. Det blir ett första steg för att på sikt kunna normalisera ämnet och hjälpa ännu fler svenskar att komma ett steg närmare ekonomisk trygghet. Det skapar nya möjligheter och en ökad ekonomisk tillväxt för både individen och samhället i stort.

Därför tog vi fram Bluestep-rapporten 2019 – en rapport om vad svenskarna säger om livet, lånen och känslorna de skapar.

Trevlig läsning!

Rolf Stub, VD för Bluestep Bank

Kapitel 1

Låg kunskap

Kapitel 1: Låg kunskap

Svenskarnas lån – höga belopp men låg kunskap

Jämfört med övriga länder i Europa har Sverige en relativt hög privat skuldsättning.

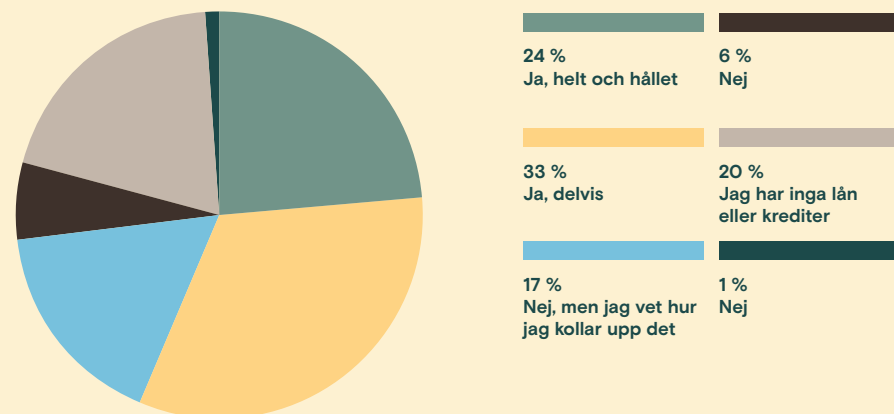
Det lånas pengar till bostäder, bilar, resor, shopping och mycket mer. Totalt har de svenska hushållen lån på över 4 000 miljarder kronor^{*1} – att jämföra med Sveriges BNP som 2018 uppgick

till 4 791 miljarder kronor^{*2}. Men trots att lån är så pass vanligt och påverkar människors privatekonomi visar Bluestep-rapporten att långt ifrån alla har full koll på sina lånevillkor.

^{*1} Källa: SCB, "Totalt uppgick de svenska hushållens lån hos monetära finansinstitut till 4 025 miljarder kronor i januari 2019", februari 2019

^{*2} Källa: Ekonomifakta, "2018 uppgick Sveriges BNP till 4 791 miljarder kronor", februari 2018

Om du har ett lån eller en kredit, känner du till villkoren för respektive lån/kredit?

23 %

av svenskarna känner inte till sina lånevillkor

Länen med bäst respektive sämst koll på sina lånevillkor

Andel som uppger att de har helt eller delvis koll på sina lånevillkor.

Bäst

1. Västmanland	69 %
2. Gotland	66 %
3. Gävleborg	65 %

Sämst

1. Västerbotten	49 %
2. Värmland	50 %
3. Södermanland	51 %

"Kunskap är grundläggande för att bygga en god ekonomi. I dag när allt mer sker digitalt kan det vara svårt för människor att ta till sig all information kring lån, krediter och avbetalningar och hur det påverkar ekonomin. Som bank har vi ett stort ansvar att få våra kunder att förstå vad lånet faktiskt kommer att kosta i kronor och inte bara prata om en procentsats av lånet. Om kunderna inte är insatta i kostnaderna finns en stor risk att även små förändringar i ekonomin får stora konsekvenser. Av den anledningen väljer vi på Bluestep Bank att genomföra flera samtal med kunderna där vi grundligt går igenom lånets villkor med varje låntagare, även på andra språk än svenska om det behövs. Detta för att våra kunder ska känna en trygghet i vad de kommer att betala."

Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

Var tredje svensk följer inte nyhetsrapporteringen kring bostadsmarknaden

Följer du nyhetsrapporteringen kring bostadsmarknaden?

Svar	%
Ja, dagligen	12 %
Ja, en gång i veckan	14 %
Ja, några gånger i månaden	24 %
Ja, en gång i månaden	10 %
Ja, kvartalsvis	9 %
Nej, jag följer inte nyhetsrapporteringen kring bostadsmarknaden	31 %

Bostadsmarknadens utveckling kan påverka många svenskars privatekonomi. Genom att följa nyhetsrapporteringen går det att planera för eventuella lagändringar

och räntejusteringar som kan komma att påverka hushållets ekonomi. Dock visar Bluestep-rapporten att närmare var tredje svensk inte följer nyhetsrapporteringen kring bostadsmarknaden alls. Endast var fjärde svensk gör det varje vecka.

Sämst på att följa nyhetsrapporteringen om bostadsmarknaden är norrbottningarna. Där uppger mer än hälften av invånarna att de inte följer rapporteringen. Motsvarande siffra bland stockholmarna är 18 procent.

Det visar sig även att ämnet intresserar män i högre utsträckning än kvinnor. Var tredje man följer nämligen nyhetsrapporteringen kring bostadsmarknaden varje vecka, något som endast var femte kvinna gör.

Är svenskarna rustade för sämre tider?

Ekonomin har varit stark under flera år och sysselsättningen har varit hög. Samtidigt har reporäntan legat på rekordlåga nivåer, varpå det är rimligt att förvänta sig höjda räntor framöver. Men hur förberedda är svenskarna för högre boendekostnader?

Var femte
svensk mellan
65–74 år skulle inte
klara av en höjd
boendekostnad på
1 000 kronor

Rapporten visar att om boendekostnaderna skulle öka med 5 000 kronor i månaden skulle mer än hälften av svenskarna få problem med sin ekonomi. För var tionde svensk går smärtgränsen redan vid 1 000 kronor. Däremot skulle tolv procent klara en högre boendekostnad på 10 000 kronor eller mer.

Dock skiljer det sig mellan åldersgrupper. Majoriteten av svenskarna mellan 30–49 år skulle klara av en höjd boendekostnad på 3 000 kronor per månad, medan samma höjning hade varit problematisk för närmare varannan person i åldrarna 18–29 år.

"Resultatet visar hur små marginaler många har i sin ekonomi. Då är det viktigt att tänka på att skapa en förutsägbarhet, exempelvis genom bundna räntor. Om det inte riktigt går som man tänkt är det också viktigt att ta hjälp så tidigt som möjligt för att få ordning på situationen istället för att ta blacolån för löpande konsumtion. När våra kunder behöver hjälp är återbetalningsförmågan det viktigaste för oss. Vi vill hjälpa dem att förbättra sin ekonomiska situation och alltid undvika att den blir värre."

**Tomas Netz, Bolånechef
på Bluestep Bank**

Stockholmarna är de som har bäst utrymme för ökade boendekostnader. Där klarar 46 procent en höjd boendekostnad på 5 000 kronor eller mer. På Gotland är motsvarande siffra hälften så hög, nämligen 23 procent.

Endast
2 %
av invånarna i Västernorrland
skulle klara av en högre
boendekostnad på
10 000 kronor eller mer

Refinansiering med bostaden som säkerhet

Bolån utgör hela 82 procent av den totala utlåningen till svenska hushåll.^{*1} Det innebär att en klar majoritet av svenskarnas lån är så kallade lån med säkerhet. Trots det utgör andelen lån utan säkerhet, så kallade blacolån, ett belopp om 255 miljarder kronor.^{*2} Samtidigt är svenskarnas bostäder i

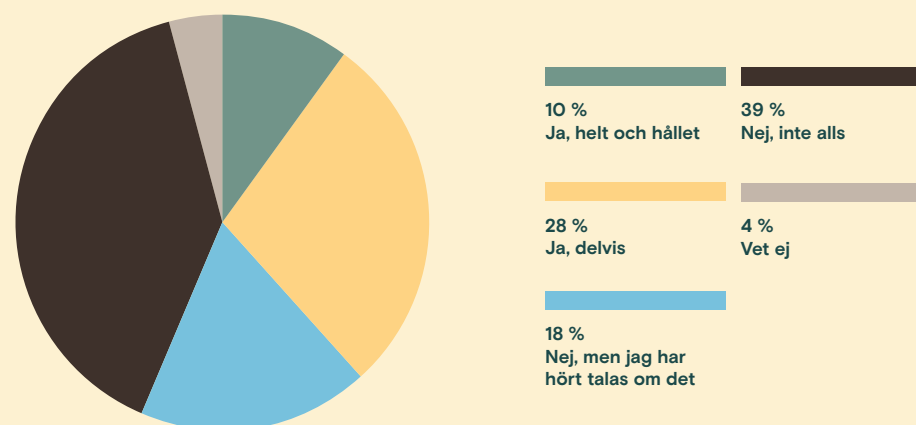
snitt endast belånade till 55 procent.^{*3} Det är en indikation på att många bostadsägare har marginal att refinansiera med bostaden som säkerhet i stället för att ta ett blacolån. Bluestep-rapporten visar dock att mer än varannan svensk inte känner till den här möjligheten.

*1 Källa: SCB, "Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen", januari 2019

*2 Källa: SCB, Finansmarknadsstatistik, januari 2019

*3 Källa: Finansinspektionen, Den svenska bolåneemarknaden, april 2018

Vet du vad refinansiering innebär?

Minst kunskap om refinansiering har invånare i Örebro där hela sju av tio vet inte vad det betyder.

Fakta om lånetyper

Lån med säkerhet

Ett lån till något av värde som banken tar som säkerhet eller pant. Det kan vara ett hus, en lägenhet, bil eller båt.

Blacolån

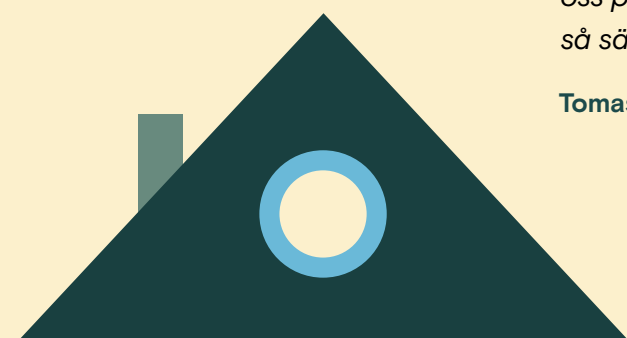
Ett lån där ingen säkerhet lämnas för lånet. Säkerheten ligger istället i låntagarens betalningsförmåga.

Refinansiering

Refinansiering är när du tar ett nytt lån för att kunna samla och betala av gamla lån, vilket ofta kan leda till lägre månadsbetalningar. Refinansiering kan gå till på olika sätt beroende på situation. Äger du en bostad som inte är fullt belånad till 85 procent av bostadens värde, kan det finnas utrymme för att belåna bostaden ytterligare och på så sätt använda det extra värdet till att lösa gamla lån. Bostaden används då som säkerhet för lånet, vilket kan ge bättre ränta och villkor än smålån och krediter med höga avgifter.

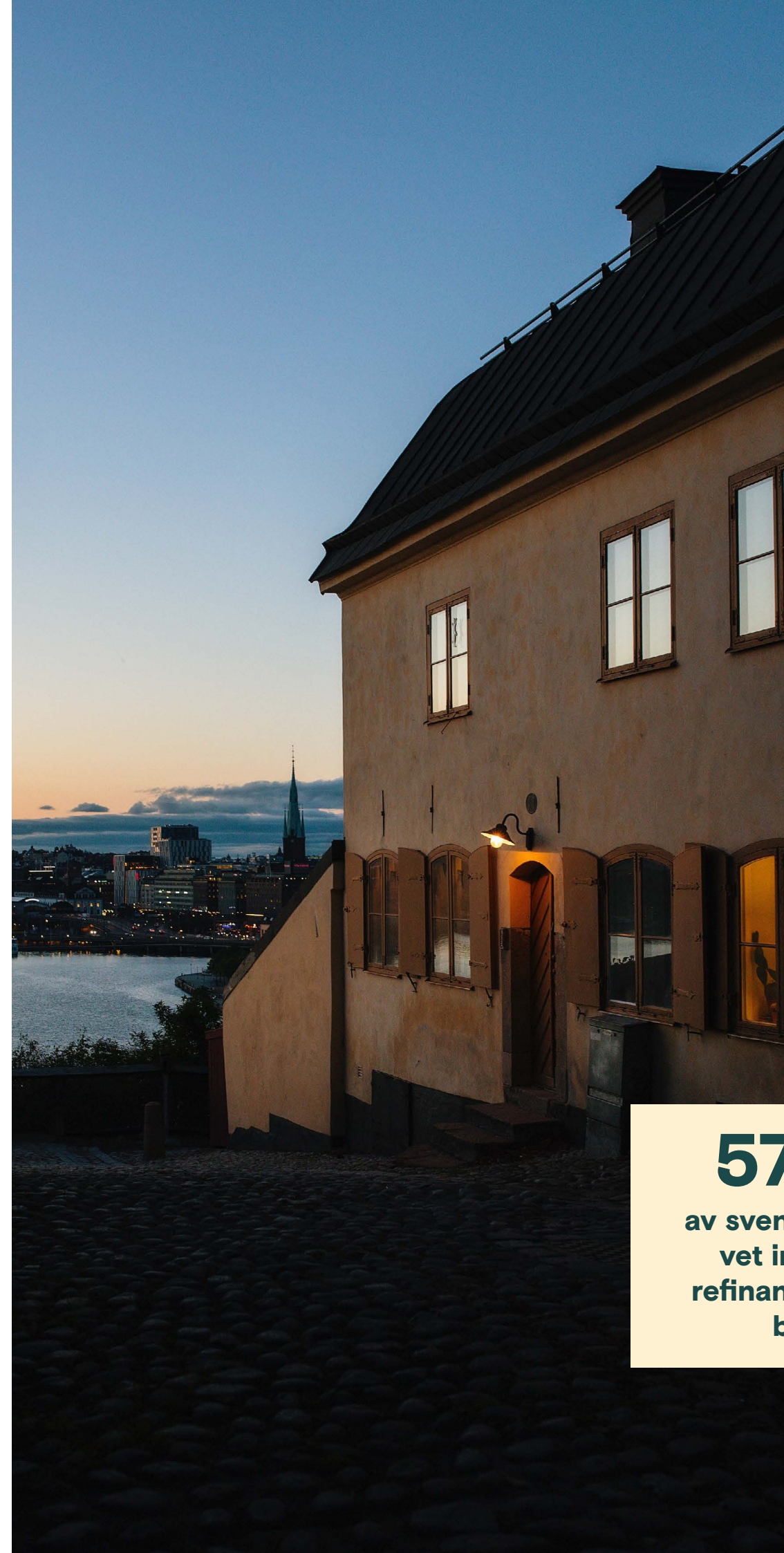
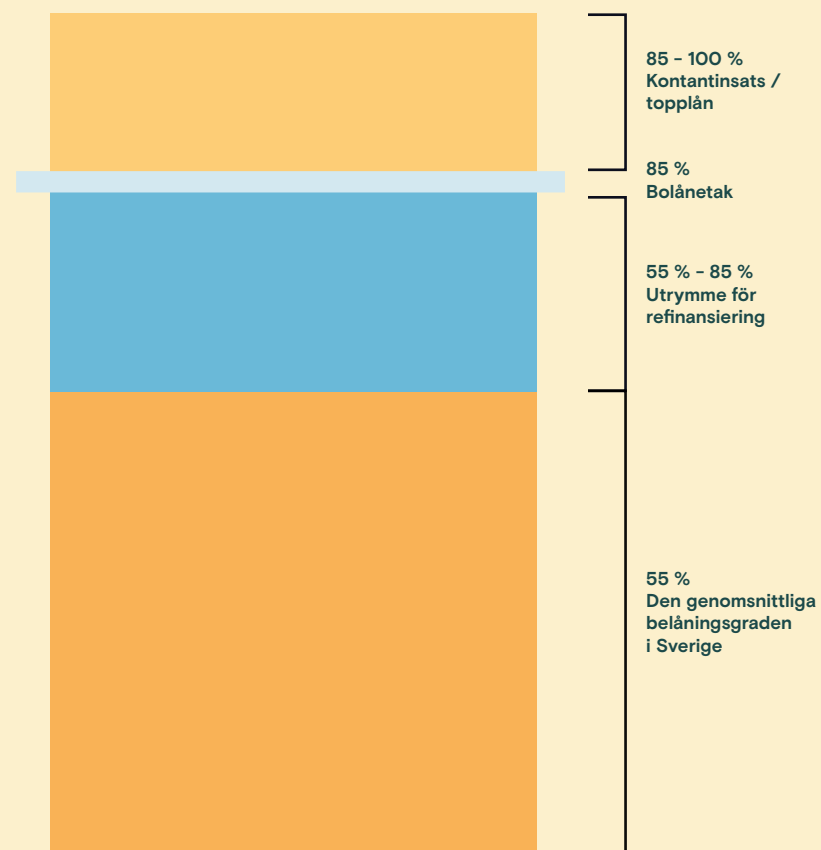
"Vi på Bluestep kommer dagligen i kontakt med människor som tagit blacolån för att exempelvis renovera bostaden trots att de har stora övervärden i sin bostad. Blacolån kan ibland vara nödvändigt, men om det finns utrymme i bostadsvärdet kan man i de allra flesta fall få en betydligt lägre månadsbetalning för lånet genom att använda bostaden som säkerhet. Jag är helt övertygad om att många svenskar skulle åstadkomma detta om man antingen ringer sin traditionella bank eller till oss som specialistbank och ser över möjligheten för ett bolån."

Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

"Den genomsnittliga belåningsgraden på svenska bostäder ligger på 55 procent. Detta visar att många har möjlighet att refinansiera med bostaden som säkerhet. Dock tror jag att många drar sig för detta eftersom bolån uppfattas som krångligt. Det tar förvisso normalt något längre tid att få ett bolån, men fördelen är lägre kostnader. Skulle man behöva ta ut nya pantbrev måste man fundera på hur länge man behöver lånet. I vissa fall kan det visa sig att ett privatlån är mer fördelaktigt. Detta kan man få hjälp av oss på Bluestep Bank att förstå och vi kan på så sätt hjälpa till att hitta rätt lösning."

Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

57 %
av svenskarna
vet inte vad
refinansiering
betyder

Niklas, 32 år
Byggnadsarbetare

Bostadsvärdet blev lösningen när en skadad axel hindrade arbetet.

Niklas hade jobbat som byggarbetare i tolv år när han skadade axeln i yrket. En tids sjukskrivning ledde till slut till uppsägning och Niklas lön ersattes med sjukpenning från Försäkringskassan. Trots att hans sambo Amira hade kvar sin fastanställning som säljare blev hushållets inkomster nu lägre.

För att få vardagen att gå runt som vanligt med barnens fritidsaktiviteter och middagar med vänner började paret handla en del av hushållsinköpen på kredit. Niklas hade svårt att få ett nytt jobb med axeln som läkte långsamt, vilket gjorde att paret började halka efter med räkningar.

”För att få vardagen att gå runt började paret handla en del av hushållsköpen på kredit”

När en kreditkortsräkning blev större än väntat tog de ett blancolån. Ett lån utvecklades till flera och situationen blev till slut ohållbar. När Niklas och Amira tog kontakt med Bluestep Bank hade de flera lån med räntor på över 10 procent och betalade 14 000 kronor i månaden bara för lånen. De hade blivit nekade hjälp att lösa blancolånen av sin traditionella bank med den enkla anledningen att Niklas saknade fast anställning.

För att ta sig ur den ekonomiska knipan sökte sig paret till oss på Bluestep Bank och vi såg över deras möjligheter. De ägde sin bostadsrätt som vi gjorde en ny värdering av. Det visade sig att utrymme fanns för att utöka bolånet och på så sätt använda det extra värdet till att lösa blancolånen.

Lösningen resulterade i att paret sänkte sina månadsbetalningar med flera tusen kronor. Idag är Niklas tillbaka i byggbranschen och paret har god koll på – och mindre oro över – sin ekonomi.

Nasim Riahi, bolånehandläggare

Berättelsen är baserad på riktiga kunder men på grund av banksekretessen är namnen och personen i bilden fiktiva.

Var fjärde svensk har
inte mer än en månadslön
i besparingar

Svenskarna och sparande

Oförutsedda utgifter kan dyka upp för alla, men storleken på svenskarnas buffertar varierar kraftigt. Var fjärde svensk har inte mer än en månadslön sparad för kostnader de inte räknat med. Fem procent har inga besparingar alls.

Svenskarnas sparande
för oförutsedda utgifter:

Sparad summa	%
Mindre än en månadslön	14 %
En månadslön	12 %
Två månadslöner	13 %
Tre månadslöner	9 %
Fyra månadslöner	5 %
Mer än fyra månadslöner	39 %
Jag har inga besparingar	5 %

”Att ha en buffert för oförutsedda utgifter ger en stor trygghet. Vi brukar säga att det är bra med en buffert på två månadslöner efter skatt, men storlek beror också på situation. Äger du ett hus kan du behöva en större buffert för att kunna täcka kostnaderna om något går sönder. Den som bor i en hyresrätt kan däremot ha lite mindre eftersom mycket ansvar ligger på hyresvärden. Även om många tycker det är svårt att få ihop en buffert är det viktigt att försöka spara lite varje månad. Eftersom bufferten behöver vara tillgänglig och trygg så rekommenderar vi att man månadssparar till ett bankkonto som har insättningsgaranti, fria uttag och ränta – vilket man kan få hos andra aktörer än de traditionella bankerna. Våra sparkonton omfattas av den statliga insättningsgarantin och har konkurrenskraftiga räntor där du väljer själv om du vill ha fria uttag eller binda pengar för ännu högre sparränta.”

Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

Kapitel 2

Mycket känslor

Kapitel 2: Mycket känslor

På tal om pengar

Pengar är ett ämne som det sällan talas högt om. Bara det faktum att det heter privatekonomi antyder att det skulle vara något slutet och intimt. Men varför tycker svenskarna egentligen att det är jobbigt att prata om pengar?

Ekonomi är något som berör alla människor och som alla kan relatera till, oavsett ålder, kön och bakgrund. Men trots att det är en gemensam nämnare för samtliga svenskar är det ett samtalsämne svenskarna helst undviker.

Hela 54 procent av svenska folket känner sig nämligen obekväma med att prata om sin privatekonomi med andra. Värst är det att diskutera ämnet med nyfunna bekantskaper och kollegor.

Topplista: Dessa är jobbigast att prata pengar med

1. Människor jag nyss lärt känna, 43 %
2. Kollegor, 29 %
3. Övrig släkt, 24 %
4. Nära vänner, 17 %
5. Syskon, 13 %

Mer än hälften

av svenskarna
är obekväma med
att prata om sin
privatekonomi

Värmlänningarna

är de som är mest bekväma med att prata om pengar med sin omgivning

Den främsta orsaken till varför svenskarna anser att det är jobbigt att prata om pengar är att de blivit uppfostrade med att pengar inte är något som man talar högt om. Det uppger hela 44 procent. I Uppsala län är siffran hela 64 procent.

Det visar sig även att en del svenskar undviker att prata om pengar då de inte vill lyfta ekonomiska skillnader. Var femte svensk är obekväm med att prata om sin ekonomi eftersom de inte vill visa att de har det bättre ställt än sin omgivning. Dock skiljer det sig mellan könen. Hela 24 procent av männen uppger detta, motsvarande siffra bland kvinnorna är endast 17 procent.

14%

av svenskarna undviker att prata om ekonomi för att de skäms över att inte ha det lika gott ställt som sin omgivning

Sparkapital är mest tabu

Pengar väcker känslor. Positiva som negativa. Och många gånger upplevs privatekonomi som tabu att prata om. Undersökningen visar dock att det till stor del beror på vad saken gäller.

Att prata om sparkapital upplevs som mest tabu. Det svarar 44 procent av svenskarna. Att berätta om ett reafynd för vänner och bekanta är däremot inte det minsta känsligt.

Här är det mest respektive minst tabu att prata om hur mycket man tjänar

Mest tabu	%	Minst tabu	%
Örebro	42 %	Kalmar	21 %
Dalarna	39 %	Halland	22 %
Stockholm	37 %	Jämtland	23 %

De allra flesta svenskar har med största sannolikhet behövt låna pengar någon gång, inte minst vid köp av bostad. Trots det anser 23 procent av svenskarna att det är tabu att prata om hur mycket lån man har. Att prata om köpeskillingen på sin bostad tycker dock endast fem procent är känsligt.

Var tredje
anser att det är tabu
att prata om hur
mycket man tjänar

Detta är mest tabu att prata om

Ämne	%
Sparkapital	44 %
Andra människors ekonomiska situation	40 %
Hur mycket man tjänar	32 %
Hur mycket lån jag har	23 %
Att jag har behövt låna pengar	12 %

Det är inte bara känsligt att prata om sin privatekonomi. Det kan också vara jobbigt. I synnerhet om hushållsbudgeten inte går ihop. Det visar sig att svenskarna tycker att det är lika jobbigt att prata om psykisk ohälsa som

ekonomiska bekymmer med sina vänner. I Västmanland tycker hela 37 procent av invånarna att det är jobbigt att ventilera ekonomiska bekymmer med sina vänner. I Värmland är motsvarande siffra dock endast 12 procent.

Länen där flest tycker att det är jobbigt att ventilera ekonomiska bekymmer

Topplista	%
Västmanland	37 %
Kronoberg	30 %
Östergötland	33 %

Länen där minst antal personer tycker att det är jobbigt att ventilera ekonomiska bekymmer

Topplista	%
Värmland	12 %
Jämtland	16 %
Norrbottn	18 %

”Det är inte ovanligt att det upplevs som ett misslyckande att inte riktigt ha koll på sin ekonomi. Men det viktigaste är att man faktiskt vågar ta upp frågorna med någon annan, så att man kan få hjälp att komma vidare. Ju tidigare man tar upp det, desto lättare blir situationen att lösa. Men det är svårt när det finns ett tabu kring att prata om sin ekonomi. Det är också en anledning till att vi tar upp dessa frågor – för att normalisera och avdramatisera ämnet.”

Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

26 %
av svenskarna
undviker att prata
om ekonomiska
bekymmer med
sina vänner

Bolån, billån, blacolån. Vad är socialt accepterat?

Att ha lån är ingen ovanlighet i Sverige. Men om det är socialt acceptabelt att låna pengar eller inte beror helt och hållet på vad lånet går till. Hela nio av tio svenskar tycker exempelvis att det är socialt accepterat att ta ett bolån.

högsta siffran i landet. I Värmland har däremot endast tolv procent shoppat på avbetalning.

77 %
tycker att
det är socialt
acceptabelt
att ta
ett billån

"Många människor ser inte avbetalning som ett lån, vilket också avspeglas i undersökningen. I det konsumtions-samhälle vi lever i och när en alltmer aggressiv butiksnäring ser avbetalning som ett effektivt sätt att öka försäljningen bör man vara vaksam. Om avbetalningen sker enligt plan kan det vara en bra lösning. Men tyvärr vet vi att det är vanligt att många missar någon betalning och drabbas av höga kostnader som följd".

Tomas Netz, Bolånechef
på Bluestep Bank

Att låna pengar till konsumtion tycker endast sex procent är acceptabelt. Trots det visar det sig att mer än var femte svensk har handlat till exempel kläder, elektronik och inredning på avbetalning. I Gävleborg svarar 31 procent att de handlat kläder och dylikt på avbetalning, vilket är den

3 av 10
av gävleborgare
har shoppat kläder
eller dylikt på
avbetalning

Kapitel 3

Nya tider

Kapitel 3: Nya tider

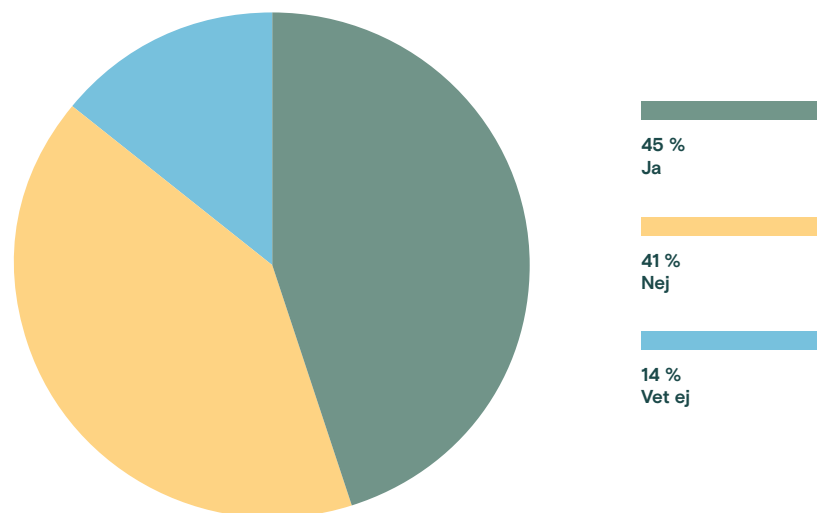
En arbetsmarknad i förändring

Arbetsmarknaden står under förändring. I samband med att gig-ekonomin svept in över Sverige har det blivit allt vanligare med modernare anställningsformer, det vill säga att människor frilansar, tar tillfälliga korttidsanställningar eller arbetar på timmar.

Än så länge är dock tillsvidareanställning den vanligaste arbetsformen i Sverige. Men inom tio år tror 42 procent av svenskarna att halva befolkningen kommer att ha andra anställningsformer än tillsvidareanställning. Hela 45 procent kan dessutom själva tänka

sig att arbeta under modernare arbetsformer som bland annat uppstått i samband med gig-ekonomin. Länet där flest är positiva till detta är Uppsala, där 59 procent kan tänka sig att "gigga" i framtiden.

Vill du någon gång jobba under andra former än tillsvidareanställd, t.ex. frilans, projektanställd eller vikarie?

Vad är en modern anställningsform?

Vår definition av en modern anställningsform går i linje med begreppet gig-ekonomi som är hämtat från engelskan, "the gig economy". Det innebär att fler människor tar tillfälliga uppdrag, så kallade "gig", i stället för att vara fast anställda hos en och samma arbetsgivare under en längre tid. Digitaliseringens framfart har möjliggjort denna trend som gör det enklare att köpa och sälja arbetskraft.

61 %
av alla personer
i åldrarna 18–29
kan tänka sig att
"gigga" i framtiden

Flexibel arbetsmarknad – mindre flexibla banker

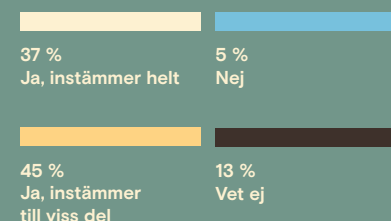
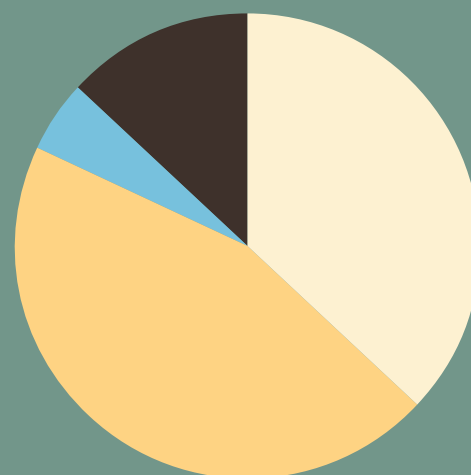
Gig-ekonomin i kombination med bland annat egenföretagare och vikarier har gjort arbetsmarknaden mer flexibel. Men har bankerna anpassat sig efter denna förändring? I rapporten framkommer det att svenskarna upplever att de traditionella bankerna, till exempel SEB, Nordea och Swedbank, inte har gjort det.

För att beviljas bolån hos en traditionell bank är tillsvidareanställning ofta en nyckelfaktor. Det underlättar visserligen för 3,9 miljoner svenskar som i dag har den anställningsformen.¹ Men för övriga, till exempel den närmare halv miljon svenskar som är egenföretagare², kan det sätta käppar i hjulet när det är dags att köpa bostad – trots att de har goda betalningsmöjligheter.

När det kommer till bolåneansökningar uppger nästan hälften av svenskarna att de traditionella bankerna är mer positivt inställda till personer med tillsvidareanställning än till de som har modernare anställningsformer, exempelvis egenföretagare, frilansare och vikarier.

"Många av våra branschkollegor har automatiserade processer vid kreditbedömning för att hålla nere såväl kostnader som risker. Något som gör det svårt för dem att vara flexibla och se till individens alla möjligheter. Som specialistbank jobbar vi mer flexibelt och ser till varje persons situation. Eftersom vi

Vid bolåneansökan, tycker du att banker bör titta mindre på anställningsform och mer på en persons samlade ekonomiska möjligheter att betala av bolånet?

är experter på riskbedömning kan vi faktiskt hjälpa många fler att få en fast bostad även om de valt en annan anställningsform än en tillsvidareanställning."

Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

^{*1} Källa: SCB, Arbetskraftsundersökning, februari 2019
^{*2} Källa: SCB, Arbetskraftsundersökning, februari 2019

Fler än varannan stockholmare

upplever att de traditionella bankerna gynnar de med fast anställning

Fler än

8 av 10

svenskar anser att banker bör titta mindre på anställningsform vid bolåneansökningar

89 %

av skåningarna tycker att banker bör titta mer på en persons samlade ekonomiska möjligheter att betala av bolånet

"Många människor väljer idag att frilansa eller driva eget bolag. Samtidigt är det tyvärr väldigt vanligt att få avslag på en bolåneansökan med anledningen att man inte kan visa upp en tillsvidareanställning. Det visar tydligt att många banker inte utvecklat sin kreditbedömning efter den nya arbetsmarknaden. Jag är övertygad om att de traditionella bankerna delvis kommer att anpassa sig till den nya verkligheten, men det kommer ta väldigt lång tid."
Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

**John, 64 år
Konstnär**

Johns konstgalleri går nu bättre än någonsin. Men satsningen minskade istället hans möjligheter att köpa bostad.

John har arbetat inom konstbranschen hela sitt yrkesliv och drivit sitt eget galleri sedan 2003. Affärerna gick så pass bra att han för några år sedan satsade på att rusta upp lokalen och bygga upp företaget med rätt material och konst, något som tidigare legat på en extern firma. Investeringarna resulterade i en dipp i den personliga inkomsten, men skulle ge konstgalleristen bättre förutsättningar att framöver driva galleriet än mer framgångsrikt.

När John sedan skulle köpa en bostad för att flytta närmare barnbarnen stötte han på problem. Han hade inte haft en taxerad

inkomst under de senaste åren till följd av satsningarna på företaget och nekades därmed bolånet av sin bank.

Vi på Bluestep Bank såg istället en driven entreprenör i John och tillsammans granskade vi möjligheterna. Galleriet hade tecknat ett flertal nya avtal som löpte en godtagbar tid framåt, där vissa redan trätt i kraft. John hade erfarenhet, ett stort nätverk och god insikt i branschen. Dessutom hade investeringarna i galleriet dragit ner företagets kostnader rejält genom färre mellanhänder.

En noggrann granskning av konstgalleristens situation visade att framtidsutsikterna såg goda ut. Bluestep beviljade bolånet, vilket gjorde att John både kunde flytta närmare barnbarnen och driva vidare sitt galleri enligt plan.

Nasim Riahi, bolånehandläggare

Berättelsen är baserad på en riktig kund men på grund av banksekretessen är namnet och personen i bilden fiktiva.

”När John skulle köpa en bostad för att flytta närmare barnbarnen stötte han på problem.”

Frihet under ansvar

Över hälften av de svenskar som vill arbeta under andra former än en tillsvidareanställning uppger att anledningen är att få mer kontroll över sin arbetstid, medan 62 procent vill ha mer frihet kring arbetsuppgifter och arbetsplats.

En vanlig fördom är att unga vuxna är de som vill ha mer frihet och flexibilitet i yrkeslivet – något som inte alltid går att likställa med en tillsvidareanställning. Rapporten visar dock att det främst är personer i åldrarna 30–49 som önskar sig friheten i en modern anställningsform.

Därför vill svenskarna arbeta under andra former än tillsvidareanställning

Topplista	%
1. Vill ha mer frihet att kunna välja arbetsuppgifter och arbetsplats	62 %
2. Vill ha mer kontroll över arbetstid och semesterperioder	51 %
3. Vill tjäna mer pengar	31 %
4. Vill vara sin egen chef	28 %
5. Högre personutvecklingskurva med en modern anställningsform	22 %

”Att en person väljer en viss livsstil tycker inte vi ska begränsa deras möjligheter för att få köpa en bostad, snarare tvärtom. Det är en enorm styrka hos en person att våga ta steget ut i något osäkert och då behöver de en

bank som kan hjälpa till på vägen. Vi på Bluestep Bank vill finnas där och möjliggöra en trygg ekonomisk tillvaro för människor, även för dem som har valt en annan väg än en tillsvidareanställning.”

Tomas Netz, Bolånechef på Bluestep Bank

Närmare

6 av 10

av alla uppsalabor vill någon gång ha en annan inkomstform än från en traditionell tillsvidareanställning

Kalp

KALP står för Kvar Att Leva På. Det innebär mer bestämt det belopp som hushållet ska ha kvar att leva på efter att alla räntekostnader, boendekostnader och övriga levnadskostnader är betalda. Innan ett lån beviljas görs

alltid en "KALP-kalkyl" för att se till att du som låntagare har råd att betala tillbaka lånet. "KALP-kalkylen" stressas alltid med tre procentenheter för att se att du som låntagare klarar av en eventuell höjning av räntan.

INFO

**Hanna, 40 år
Sam, 37 år
Äldreomsorgen**

Två flitiga arbetare. Två bra löner. Men endast en räknades med vid bolåneansökan.

Hanna och Sam arbetar båda inom äldreomsorgen sedan ett decennium tillbaka. Sam är fast anställd hos en väletablerad vårdgivare och Hanna har nyligen bytt till en timanställning hos en ny arbetsgivare med högre lön än vad hon haft tidigare.

Paret bor tillsammans och skulle förra året köpa en villa. Trots att de har sparat ihop till en egen insats och ville ta ett bolån på 75 procent av bostadens värde fick de ett nej hos sin bank. Anledningen var att Hanna var timanställd och KALP:en beräknades då endast på Sams inkomst.

**”Hanna var
timanställd och
KALP:en beräknades
då endast på
Sams inkomst.”**

Hanna och Sam kontaktade oss på Bluestep Bank och vi utförde en grundlig analys av deras situation. Det blev då tydligt att deras betalningsförmåga var god, särskilt med Hannas högre lön hos den nya arbetsgivaren. De båda var erfarna inom yrket, var attraktiva på marknaden och hade historiskt haft

goda inkomster trots att Hannas varit lägre de senaste åren. Vi kunde även se att de alltid skött sina betalningar. Genom att blicka både bakåt och framåt i tiden kunde vi avgöra att Hanna och Sam skulle klara av månadsbetalningarna. Därmed beviljade vi bolånet efter en noggrann bedömning och paret kunde köpa sin egen bostad.

Nasim Riahi, bolånehandläggare

”Exemplet med Hanna och Sam är tyvärr väldigt vanligt. I de traditionella bankernas modeller för att bevilja ett lån utgår man primärt från människors privatekonomiska historia, snarare än att titta på individens faktiska återbetalningsförmåga. Vi på Bluestep Bank tittar också på historisk data men väljer även att titta framåt och föra en dialog med alla individer. Vi gör det för att kunna förstå varje enskild persons situation för att kunna hjälpa fler till en trygg tillvaro.”

**Tomas Netz, Bolånechef
på Bluestep Bank**

Berättelsen är baserad på riktiga kunder men på grund av banksekretessen är namnen och personerna i bilden fiktiva.

Bluestep.